У пошані до піонерів — лицем до молоді!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 434-0237 434-0807 УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: — BArcly 7-4125 УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVII. Ч. 71. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го КВІТНЯ 1970 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 22, 1970 No. 71. VOL. LXXVII.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 21 квітня 1970

В АМЕРИЦІ

ДОМАГАЄТЬСЯ НАГОРОДИ для тих, які допомагають поборювати наркотики. Конгресмен республіканець із Ню Йорку Сеймур Галперн вносить законопроєкт, згідно з яким мали б давати федеральні нагороди по 500 долярів тим особам, які допоможуть поліції викрити продавача наркотиків. Галперн уважає, що ті, які поширюють наркотики, гірші від вовків, гадюк, степових вовків та інших небезпечних для людини тварин. Деякі стейти визначили були нагороди за знищення „небезпечних тварин", тому державна влада повинна визначити нагороди за унешкідливлення тих тварюк в людській подобі, які продають наркотики — домагається конгресмен Галперн.

ПРИ ЗМІНІ ХОЛОДНОЇ ЗИМОВОЇ ТЕМПЕРАТУРИ на теплішу весняну звичайно збільшується число тих, що нездужають на перестуду. Звичайна перестуда дуже „заразлива", бо її можна дістати від особи, яка розмовляє зі здоровою людиною. Під час говорення перестудженої людини виділення слини з її уст сягають віддалі 8-ох стіп, а коли вона кашляє — то до 12-15-ох стіп. Під час чихання оті зарази перестуди сягають до осіб, що знаходяться у віддалі 20-ох стіп. Повітряним шляхом розносяться зарази дифтерії, туберкульози, віспи, свинки, запалення, шкарлятини та інших. Дуже часто руки переносять різні недуги, тому ніколи не є зачасто мити руки.

ЛІВІ ЕЛЕМЕНТИ НЕ ПРИПИНИЛИ ПОСЛУГОВУВАТИСЯ бомбами для осягнення своїх революційних цілей. В Ню Йорку відбувається суд над членами організації „Чорна Пантера", яких судять за підкладення бомб в Ню Йорку в минулому році. В неділю невідома особа телефонувала поліції таке: „Звільніть ув'язнених членів „Чорної Пантери". Тюрма буде збомбардована за півгодини". Поліція знайшла бомбу під автом, що паркувало недалеко тюрми. Крім цього поліцисти знайшли дев'ять пліток динаміту в коші на сміття. 10 членів „Чорної Пантери перебувають в тюрмі недалеко від місця, де знайдено бомбу.

ДЕМОКРАТИ СПОДІВАЮТЬСЯ ЦЬОГО РОКУ зберегти у конгресових виборах контролю над Сенатом. Зараз після перемоги президента Ніксона в 1968-му році демократичні провідники боялися, що у виборах 1970-го року республіканці здобудуть контролю над Сенатом, відповідно збільшивши теперішнє число своїх сенаторів, яке становить 43 (демократи мають 57 сенаторів). Коли б це вдалося республіканцям, тоді вони могли б очолити своїми сенаторами всі сенатські комісії та допомагати президентові Ніксонові здійснювати його програму. Тепер демократи сподіваються втратити цього року 3 або 4 сенаторів, що дозволить їм зберегти контролю над Сенатом.

ПЕРЕВЕДЕНІ ОПИТУВАННЯ ВИЯВЛЯЮТЬ, що в ЗСА „консервативні" переважають „лібералів" у відношенні як 3:2. Опитування переводила агенція Геллупа, представники якої дістали відповідь від 1.528 осіб, які живуть в 300 місцевостях. 52 відсотки заявили, що вони прихильники консервативних, а 34 відсотки — це прихильники лібералів. 14 відсотків не виявили свого становища. Цікаве, що старші особи у віці понад 30 років, в більшості були „консервативними", а молодші дозрілі річники дали більшість „лібералам".

У СВІТІ

ОРГАНІЗАЦІЯ „МІЖНАРОДНА АМНЕСТІЯ" ЗАКИНУЛА Совєтам, що вони непрошеним режимові відважніших громадян запроторюють до домів божевільних, там вводять їм застрики, внаслідку яких ті люди стають дійсно духово незбалансованими, після чого вже відкрито проголошується, що вони ненормальні. Британський Відділ „Міжнародної амнестії" проголосив окреме звідомлення про таку негідну практику совєтських властей, з багатьма прізвищами жертв тієї системи.

ДО РИМУ ПРИБУВ емер. генерал Марк В. Кларк, колишній командир 5-ої американської Армії, яка під час другої світової війни визволила Італію від гітлерської окупації 26 років тому. Ген. Кларк відвідає впродовж трьох тижнів різні військові цвинтарі в Італії. Він є головою американської Комісії для воєнних пам'ятників.

З КАМБОДЖІ ДОХОДЯТЬ взаємосуперечні відомості. За одними з них — війська Північного В'єтнаму й В'єтконгу у Камбоджі опинилися в скрутній ситуації, бо після теперішнього державного перевороту вони втратили допливи нової зброї з закордону і мусять вести війну на два фронти — проти Південного В'єтнаму й Камбоджі. За іншими вістками — комуністи здобувають щораз більше території і загрожують столиці держави, Пномпеневі. Уряд Камбоджі і його представник в Об'єднаних Націях рішуче заперечили, наче державне військо переводить масакру в'єтнамського населення.

ЄГИПЕТСЬКІ ЛІТАКИ ЗААТАКУВАЛИ в минулу неділю ізраїльські позиції над Суезьким каналом. За ізраїльським комунікатом — ізраїлці поцілили ракетами один літак, який розбився на Синайському півострові, а два інші джети пошкодили. Вбитого єгипетського пілота мають повернути Єгиптові. Єгипетський комунікат повідомив про другий налет, проте ізраїльці твердять, що це видумка.

ДО МОСКВИ ПРИБУВАЮТЬ комуністичні ватажки з різних країн світу. Приїхали туди вже румунський президент Ніколяє Чеушеску, югославський президент Тіто, кубінський президент Освальдо Дортікос Торрадо й інші. Ціль їхнього з'їзду — участь у парадному святкуванні 100-річчя з дня народин Леніна. Московська „Правда" друкує залю кожного з видатніших комуністичних гостей. З заяви румунського Чеушеску виходить, що коли б прийшло до війни між СССР і Комуністичним Китаєм, то Румунія проголосить невтральність і свого війська не припише з допомогою Совєтам.

У ФРАНЦІЇ ВЕЛИКОГО ШУМУ СПРИЧИНИЛА роля політика й журналіста Жака Сервана - Шрайбера у звільненні грецького композитора Мікіса Теодоракіса та в заходах щодо звільнення французького журналіста грецького роду, Жана Старакіса, засудженого в Атенах на 8 років в'язниці за участь у змові проти теперішнього грецького режиму. Одначе грецький як і французький уряди применшують ролю Шрайбера у цих справах. Шрайбер, прибувши до Атен у зв'язку з своїми заходами у користь названих політичних в'язнів, буцім-то спитав тамошніх французьких кореспондентів: „Хто тут править? Пападопульос (прем'єр), полковники чи Американська Розвідча Агенція?" Дізнавшись про це — грецькі урядові кола прийшли зірвати зв'язок із Шрайбером.

ПРЕЗИДЕНТ ЗАПОВІВ ВІДКЛИКАННЯ З В'ЄТНАМУ ДАЛЬШИХ 150.000 ВІЙСЬКА

Вашингтон. — Президент Ричард М. Ніксон заповів у своїй 15-хвилинній промові до народу, що її виголосив через радіо-телевізійну сіть в минулий понеділок о год. 9 вечором, — що він відкличе впродовж року, до кінця весни 1971, дальших 150.000 вояків з В'єтнаму, поменшуючи таким чином стан війська у В'єтнамі на 265.000. Президент пригадав, що в червні мин. року він заповів відкликання перших 25.000 вояків, у вересні 35.000, та в грудні 50.000. Президент поставив був собі три передумови для відкликування війська з В'єтнаму: поступ „в'єтнамізації" тамошньої війни, поступ мирових переговорів у Парижі та стан воєнних дій на бойовищах. Президент ствердив з жалем, що мирові переговори на Паризькій конференції не поступились ні трохи вперед. Зате зріст сили й боєздатности південно-в'єтнамської державної армії перевступив межі сподівань. Так само натуга боїв зменшилася, дармащо ворог перекинув в останніх місяцях більше війська, зброї і виряду до Південного В'єтнаму. Водночас Північний В'єтнам посилив свою збройну агресію проти невтральних країн Ляосу й Камбоджі. Президент признав, що послаблювання в таких обставинах американських збройних сил у В'єтнамі є риском, але — мовляв — він бере його в ім'я миру. Водночас знову перестеріг комуністів, щоб вони не використовували ситуації для поведення посилених атак проти залишених американців у В'єтнамі. Ніксон різкими словами натаврував поведення Північного В'єтнаму. Він ствердив, що Америка припинила бомбардування Північного В'єтнаму, повіривши в приречення, що тоді Північний В'єтнам приступить до ділових мирових переговорів. Америка почала відтягати з В'єтнаму свої війська і заявила готовість відкликати звідтіль взагалі всі свої збройні сили. Америка заявила теж свою готовість переговорювати з підпільно-комуністичним Фронтом Національного Визволення. Таким чином Америка виконала всі передумови, що їх ставили комуністи. Однак комуністична сторона вимагає беззастережного відворотту всіх американських збройних сил, відпущення від їх гального південно-в'єтнамського уряду та згоду на такий політичний плян комуністів, який практично накинув Південному В'єтнамові комуністичний режим. „Це було б приниженням і прогрою для З'єднаних Стейтів. Цього ми не можемо прийняти і не приймемо". Президент з притиском заявив, що він не прийме „арогантних" вимог Північного В'єтнаму та що „це Ганой і тільки Ганой блокує шлях до справедливого миру для всіх народів Південної Азії". Президент висловив „зацікавлення" натяком совєтського амбасадора Якова Маліка про Женевську конференцію, як засіб для замирення в Індокитаї. Він ствердив, що під час лету „Аполло 13" виявилось, що люди у світі вразливі на людські трагедії і що втрата життя кожної людини, чи вона американець, південний чи північний в'єтнамець чи в'єтконг — це людська трагедія. Президент запевнював ще раз до Північного В'єтнаму погодитися на ділові мирові переговори, при чому запевнив, що Америка є в цьому відношенні „еластичною". Він запевнив ще раз, що розбіжності думок у вільному американському суспільстві, хоч інколи проявляються в нагальній формі, не заперечують єдности й здецидиповности американського народу.

Карлсвелл зрезиґнував зі становища судді, кандидує на сенатора

Маямі, Флорида. — Суддя Апеляційного Суду ЗСА для п'ятої округи Гаролд Карсвелл повідомив, що він резиґнує зі становища судді, бо буде кандидувати на пост сенатора ЗСА. Про резиґнацію Карсвелла повідомив на пресовій конференції заступник каліфорнійського губернатора Рей С. Осборн, який сказав, що він не кандидуватиме на пост сенатора тому, що кандидує суддя Карсвелл. Присутній на пресовій конференції був і губернатор Клад Р. Кірк із сенатором Едвардом Дж. Ґорні та іншими визначними республіканці. Суддя Карсвелл, промовляючи до журналістів, сказав, що Республіканська партія дає можливість мешканцям Фльориди вибрати собі консервативний уряд. Карсвелл казав, що служив 17 років на становищі судді, де карав злочинців. Тепер він хоче служити народові на становищі сенатора, керуючися засадами справедливости та оборонними законности. В політичних колах дивуються, бо вже на пост сенатора кандидує Вілліям С. Крамер, якого підтримує Ніксон. Президент був наіменував Карсвелла на суддю Найвищого Суду ЗСА, але Сенат відкинув цю номінацію більшістю 51 до 45-ох голосів.

Округи УНС змагаються в конвенційній кампанії

Джерзі Сіті. — Організаційний Відділ УНСоюзу інформує, що в рямах конвенційної кампанії, яка розпочалася з першим січня цього року і триватиме до першого дня 27-ої Конвенції УНСоюзу, себто до 18-го травня 1970 р., ведеться завзяте змагання не лише поміж поодинокими організаторами, зокрема делегатами, й Відділами, але також поміж Округами УНСоюзу. Кожного року Округи змагаються за найбільше число здобутих членів, при чому береться до уваги відношення членів Округи до числа нею приєднаних нових членів в поточному році та за найбільше число організаторів, які в одному році придбають десять чи більше членів. Минулого, ювілейного року першенство поміж всіми Округами УНСоюзу, в ЗСА і Канаді, здобула Округа Філядельфії та Ніягарська Округа в Канаді. В першому чвертьрічці цьогорічного конвенційного року першенство здобула несподівано Округа Чикаго, яка за три місяці придбала 170 членів. За нею примістився минулорічний першун: Філядельфійська Округа із 125 членами й Округа Великого Ню Йорку із 113 членами. 50 і більше членів у тому часі придбали ще Округи Торонта (91), Нюарку (62) Дітройту (59), Ню Гейвену (56) і Пітсбургу (54). Три Округи (Клівленд, Ніягарська, і Сиракюзи - Ютика) придбали понад сорок членів, дві (Рочестер і Джерзі Сіті) понад тридцять, чотири понад двадцять, а решта з усіх 30-ти Округ придбали менше, як двадцять членів. Загальний здобуток усіх Округ за перше півріччя цього року кругло 1.200 членів. Кожного дня прибувають

Секретар оборони Лерд перестерігає проти совєтської загрози

Ню Йорк. — Секретар оборони Мелвін Р. Лерд, промовляючи до 1.500 представників преси в готелі Валдорф-Асторія на річнім прийнятті пресової агенції Ассошієйтед Прес, сказав, що ЗСА мусять повести відповідну акцію, щоб не допустити до того, щоб СССР здобув перевагу в ділянці стратегічної атомової зброї. Лерд сказав: „ЗСА чекали так довго, аж дійшли до розважного риску", коли вже не можна довше зволікати з розбудовою свого атомового збросння. СССР — казав Лерд — в останніх п'ятьох роках вчетверо збільшив меґатонназ стратегічної офензивної атомової зброї", а ЗСА в тому самому часі „зменшили свій меґатоннаж на більше, як 40 відсотків". Та Лерд висловив надію, що і в СССР почнуть наслідувати ЗСА, де на першому місці тепер ставиться внутрішні проблеми, а не закордонні справи та збросння. Лерд сказав був ще 20-го лютого, що СССР так розбудовує своє збросння, що в половині 1970-их років ЗСА можуть опинитися на другому місці в ділянці стратегічної атомової зброї (це значить далекосяжних керованих ракет). Цю справу треба вияснити на конференції у Відні, де обговорюється справу контролі атомової зброї.

СССР пропонує Фордові збудувати фабрику вантажних авт

Москва. — Генрі Форд виявив на пресовій конференції в американській амбасаді в Москві, що совєтський уряд запропонував йому збудувати в Совєтах фабрику важких вантажних автомобілів. Форд відмовився сказати, чи він прийняв цю оферту, але признав, що компанія Форда докладно розгляне її та є зацікавлена у веденні торгівлі з Совєтами, поскільки це не наразить американської безпеки. Совєти звернулися також до Форда, щоб він склав модель нового типу вантажного авта, що його продукувала б совєтська фабрика вантажних авт, існуюча в місцевості Набережне Човни над Камою, за 550 миль на схід від Москви. Форда і його товаришів повезли туди до тієї совєтської фабрики, як також до автомобільної фабрики, що її заснувала італійська автомобільна фірма Фіят. Совєти плянують продукувати в цьому році 527.000 вантажних авт і 348.000 пасажирських, але совєтські вантажні авта — здебільша легкі або середньої ваги. Вони хочуть, щоб Форд продукував вантажні авта від 8 до 20 і 30 тонн. Совєти запросили Форда, який приїхав туди з дружиною, донькою і трьома членами дирекції компанії Форда. Совєтські власті всіх їх прийняли надзвичайно сердечно, вважали їх як гостей держави й возили державними автомобілями та літаками.

Федерація Етнічної Преси Канади виступила проти Ленінських святкувань

Торонто. — Від 10 до 12 квітня включно в готелі „Кінг Едвард Шератон" тривала конвенція Федерації Етнічної Преси Канади з участю багатьох представників різномовної преси з Торонта, Вінніпеґу та Ванкуверу. На конвенції були також репрезентанти 12 українських періодичних видань у Канаді. Конвенцію провадили д-р П Кіршбавм та журналіст Ліо Лізак, голова Правління Федерації, централя якої знаходиться у Вінніпеґу. На бенкеті промовляв міністер інформації з Оттави Р. Станбурі, були члени федерального уряду, парляменту і сенату. У схвалених внаслідок триденних засідань резолюціях висловлено, між ін., домагання до уряду покінчити з дискримінацією іміграптів не англосаксійського і не французького походження, заохочувати культурою етнічних груп у Канаді, „яка повинна знайти віддзеркалення у шкільних підручниках, радіомовленні і телевізійних передачах", закликається поширювати працю Інтернаціональних Центрів, створених у різних містах, щоб вони служили й етнічним групам і т. д. Окремо одноголосно схвалили учасники конвенції резолюцію, що викриває правдиве обличчя Леніна, називаючи його тираном. Федерація Етнічної Преси Канади застерегла канадійський народ і уряд перед намаганням Москви проводити комуністичну пропаганду та просувати „ленінізм". Висловлено теж протест проти використовування публічних фондів і приміщень для „ленінських виставок" та подібної розкладницької пропаганди.

Павло Шевчук переобраний на голову Тройської Округи УНС

Коговз, Н. П. — Минулої неділі, 19-го квітня 1970 року, тут у приміщенні Українсько-Американського Клюбу відбулися річні збори Округи УНСоюзу. Відділи якої розкинені по околиці Трой, Амстердам, Вотервліт, Коговз, Гадсону і стейтової столиці Олбані. Хоч Округа велика територією, то не велика числом, бо об'єднує дещо більше, як півтори тисячі членів. Але під оглядом організаційним вона належить до кращих і часто випереджує своїми успіхами куди більші округи.

Збори відкрив Мирон Лесів, директор місцевої публічної школи, активний громадський діяч, який, привітавши від господарів приявних та побажавши їм успіху в нарадах, передав провід голові Округи Павлові Шевчукові, який запросив місцевого пароха української католицької Церкви о. декана Володимира Андрушкова, колишнього пароха Брукліну, до переведення молитви. Після того збори обрали на голову нарад головного радного з нюйоркського стейту і голову сусідньої ютицько-сиракюзької округи Володимира Запаранюка, а на секретаря конвенційного делегата Володимира Вавшина. Головний звіт за цілий уряд склав Павло Шевчук, який дав огляд стану і активности всіх Відділів Округи та підмітив, що Округа виконавши половину своєї квоти, не зуміла покрити всіх своїх втрат. Але цей рік дасть їй нагоду вирівняти втрати та підвищити успіх її праці. Він відвідував Відділи й старався їм допомогти, хоч не все була відповідна співпраця.

до головної канцелярії нові десятки аплікацій від усіх Округ. Тому стан з кінця березня помітно змінився. Першенство Округи Чикаго вже загрожує минулорічний першун — Округа Філядельфія, а їй на п'яти наступають її найповажніші суперники Округи Ню Йорку, Торонта, Нюарку, Дітройту, а то й чимало інших.

(Закінчення на стор. 3-ій)

Створено Підготовний Комітет для Світової Ради Української Вільної Науки

проф. д-р Ол. Оглоблин президент УВАН у ЗСА

проф. д-р Василь Стецюк генеральний секретар Головної Ради НТШ

Ню Йорк. Президія Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців інформує: — 19 квітня ц. р. відбулися в Ню Йорку Наради Президії Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців з представниками Українського Вільного Університету, Головної Ради НТШ та президії УВАН. Предметом нарад, в яких взяли участь: Йосип Лисогір — президент СКВУ, Ігнат Білинський — генеральний секретар, проф. д-р Богдан Гнатюк — скарбник і проф. д-р Матвій Стахів — член президії; професор д-р Володимир Янів — ректор УВУ, проф. д-р Евген Вертипорох — президент Головної Ради НТШ, проф. д-р Олександер Оглоблин — президент УВАН, проф. д-р Василь Омельченко — вчений секретар Президії УВАН, проф. д-р Василь Стецюк — генеральний секретар Головної Ради НТШ, та д-р Михайло Сосновський — екзекутивний секретар СКВУ, була справа створення Світової Ради української вільної науки. Президія Секретаріяту СКВУ познайомилася із звідомленням проф. д-ра В. Янева, уповноваженого для організації Світової Ради Української Вільної Науки, який поінформував про свої успішні заходи для здійснення намічного пляну оформити таку Раду.

Після ствердження ректорату УВУ, Головної Ради НТШ та Президії УВАН, що організаційна діяльність запланованої Світової Ради української вільної науки проходитиме в рамках і на базі принципів статуту і резолюцій СКВУ, оформлено Організаційний Підготовний Комітет для Світової Ради вільної науки в такому складі: проф. д-р Володимир Янів, ректор УВУ — голова, проф. д-р Евген Вертипорох, президент Головної Ради НТШ і проф. д-р Олександер Оглоблин президент УВАН — члени Комітету.

Повідомляючи українське громадянство про чергове успішне досягнення на відтинку координації поодиноких ділянок українського збірного життя за межами України в діяспорі, Президія Секретаріяту СКВУ висловлює впевненість, що в найближчому майбутньому буде створено Світову Раду української вільної науки, як координаційного чинника об'єднання в ній українських наукових організацій та українського наукового життя в цілому.

Український Великдень на телевізії й радіо в Ню Йорку, Чикаґо і Вашингтоні

Вашингтон. — Заходами „Години українських мелодій" під керівництвом п. Романа Мариновича з Вашингтону, відбудуться цього року телевізійні та радіопередачі у зв'язку з українськими Великодніми святами. У Ню Йорку о 9-ій год. ранку буде надана програма 25 квітня з радіостанції WHBI - FM на хвилі 105.9, в Чикаґо — 25 квітня о 9:30 вечора з радіостанції WSBS - AM на хвилі 1240 і 26-го квітня о год. 4-й пополудні через канал телевізії WSIU, з участю жіночого хору СУМ-а „Чайка" з Чикаґо, в гуцульських строях, під диригуванням Мирослава Галана, танками М. Янчули, великодніми привітами губернаторів О. Ґільві й Ріґена, сенаторів Персо й Сміта, побажаннями від спонзорів; модератором буде Олег Сацюк. На Воскресіння Христове буде у Вашингтоні передана святкова радіопрограма о год. 11-ій вечора з радіостанції WGTS - FM, на хвилі 91.9. Крім того, кожної суботи „Година українських мелодій" Р. Мариновича передає о 9:30 вечора свої українські програми з радіостанції WSBS - AM на хвилі 1240 у Чикаґо.

Метрополітальне радіо передало інтерв'ю з д-ром Володимиром Душником

Ню Йорк. — У четвер 16 квітня метрополітальна радіостанція WNYE вранці тричі передала записану на магнетофонну стрічку розмову свого кореспондента Вілліяма Ґолфілда з редактором англомовних видань УККА д-ром Володимиром Душником. Представник радіо, підготавляючи це інтерв'ю для програми „Висловлюйте вашу думку", запитував д-ра В. Душника, де лежить Україна, яка її історія, чому так багато українців живуть поза Батьківщиною, чи український нарід бажає та має надію на відірвання від Росії тощо. На всі питання він та радіослухачі одержували докладні відповіді, часто підсилювані статистичними даними. Д-р В. Душник, розповівши про Визвольні Змагання українського народу, пояснив також, чому українці в ЗСА й Канаді виступають проти того, щоб американська чи канадійська преса додавали родівний „тґе" до слова Україна — бо так витворюється в англомовних читачів думка, що це частина чогось, якогось цілого, хоча насправді це лише завойована совєтською Росією колись окрема держава і окрема нація.

„ФІҐАРО" ПРО ПЕРЕСЛІДУВАННЯ О. ІҐ. ВАСИЛЯ ВЕЛИЧКОВСЬКОГО

Париж. — Щоденник „Фіґаро" з 21 березня ц. р. помістив статтю о. Р. Лоренте на під наг. „Ув'язнені священики на Сході". Автор подає, що Українська Католицька Церква, яка нараховує 5 мільйонів вірних, з України є в підпіллі з 1946 р. Згадано також про безпідставний засуд старшого віку видатного діяча УКЦеркви в Західній частині України Василя Величковського.

СВОБОДА ŚVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Драма у космосі

Минулого тижня не тільки американський нарід, але й увесь світ хвилювався драмою, яка розігрувалась у космосі. Різні установи й різні державні мужі називали американсько - совєтську конференцію в справі припинення перегонів у зброєнні, що відкрилась у Відні — найважливішою конференцією в історії світу — проте 300 кореспондентів, які з'їхались з того приводу до Відня, цікавилися не тією конференцією, а долею трьох американських астронавтів з „Аполло 13". Не тільки у великій залі Гренд Сентралу в Ню Йорку тисячі осіб схвильовано стежили на великому екрані телевізора за ходом рятункової акції, щоб спонтанними оплесками й радісними окликами привітати момент, коли гелікоптер виловив з хвиль океану кабіну з трьома героями. Такі сцени відбувалися у великих залях по всьому світі. Драма „Аполло 13" доказала ще раз, що добрі первні людської вдачі незнищенні. Хоч жорстокі війни, терор фанатиків і масові злочинства нібн заморозили людські серця й вкрили їх шкаралупою байдужности, виявилося, що це тільки позірна байдужність: коли у безкраїх просторах космосу над берегом загину опинилися троє астронавтів — затривожились сотні мільйонів різнорасових і різнонаціональних людей.

Драма, яка відігралась минулого тижня з космічним кораблем „Аполло 13", має різні аспекти. Коли попередні лети на Місяць „Аполло 11" і „Аполло 12" відбулися з ідеальним збереженням заздалегідь устійненого „поділу годин", то не тільки сірі обсерватори - профани в цьому ділі, але й фахівці з Центру Космічних Дослідів в Гюстоні були переконані, що космічні кораблі технічно досконалі. Виявилося ще раз, що нема нічого настільки досконалого у техніці, що не могло б зіпсуватись. Напевно мине якийсь час, поки дослідять і устійнять причини таємничого вибуху на „Аполло 13", який прорвав збірники кисню, зредукував силу електричного погону, зменшив кількість води, зруйнував систему огрівання і взагалі зробив нездатним до вжитку командний модуль „Аполло 13". Треба буде перевірити наново всі деталі тієї найскладнішої у світі машини, якою є такий космічний корабель.

Але коли машина виявилась недосконалою, то знову затріюмфували людський ум і людський дух. Накази з контрольного центру в Гюстоні, як і самостійні дії тричленної людської залоги „Аполло 13" — це була довга серія імпровізацій, бо це ж уперше сталося таке. Треба було в блискавичному темпі приймати рішення, перевіряти їх, корегувати, ані на мить не тратячи нервів, спокою і віри в успіх. А. Ловелл, Фред В. Гейз і Джан Л. Свайґерт насправді виявили стільки хисту, гарту й погоди духа, фізичної і моральної витривалости, що президент Ніксон слушно наділив їх найвищою відзнакою „Медалею Волі". Слушно англійська королева Єлисавета II прославляла в депеші до Ніксона „хист і відвагу" астронавтів і Папа Павло VI підкреслив „хоробрість, з якою астронавти переборолн небезпеки того величного лету". І правильно сенаторка Марґарет Смит звернула увагу на те, що драма „Аполло 13" заперечила твердження, нібито досліджування космосу пошкодило релігії: „Молитви, що їх мільйони американців промовляли за врятування героїв космосу і що ними дякували вони Всевишньому за їх врятування, свідчили про непорушність вартости релігії".

Є моменти й контроверсійного характеру, що їх зактуалізувала драма „Аполло 13". Вже після тріюмфального лету „Аполло 11", коли людина вперше ступила на поверхню Місяця, озвалися голоси, чи варто витрачати більйони на дальші лети до Місяця. Програма таких летів коштує річно 24 більйони долярів. Не можна зразу відкидати сумніви в цій справі, треба спокійно й розважно розглянути всі „за" і „проти". Досліди космічного простору мусять продовжуватися. Вони дали не тільки престижеві користі й перемогу у „перегонах до Місяця", ведених із Совєтським Союзом, але й безцінні користі для науки, для комунікації, для війська. Дискусійним питанням залишається, чи треба висилати людські залоги в таких місіях, в яких інструменти можуть заступити їх. Ця справа напевно вирине в Конґресі. Вирішний голос в цій справі повинні мати фахівці, але годі заперечувати, що в місії „Аполло 13" пропали мільйони і чудом уникнули смерти три геройські мужі.

„Кінець діло хвалить", — каже українська версія приповідки, що існує в усіх народів. Щасливо закінчилась одна одиссея — треба дивитись в майбутнє.

М. Петрович

ЧИ ПОВТОРИТЬСЯ ІСТОРІЯ З ХРУЩОВИМ?

На Заході вперто кружляють вістки про непорозуміння між совєтськими можновладцями. Кажуть, що Шелепін, Суслов і Мазуров (колишній перший секретар ЦК КП Білоруси, своєрідний білоруський Подгорний і можливо кандидат на його місце) зорганізували довкола себе членів ЦК і Політбюра, незадоволених сучасною політикою Брежнєва й Ко й ведуть акцію з метою їх повалення.

Вістки походять з вірогідних сателітних кіл і звідтіля дістаються до західніх кореспондентів. За даними цих кореспондентів внутрішньо-партійна опозиція опрацювала документ, в якому сучасне совєтське керівництво обвинувачується в різних прогріхах, що в загальному зводяться до тих самих, які теперішнє брежнєвсько - косиґінське керівництво кидало вбік Хрущова і його співробітників, тобто: загальна недолугість і, зокрема, недолугість у галузі промисловости та сільського господарства. Одним словом, як кажеться в народній приповідці — „ми кривого танцю йдемо, кінця йому не знайдемо".

Сталін колись за ці і інші прогріхи розстрілював, пізніше його „соратники" виперли Хрущова і самі втрійку засіли на диктаторському стільці, зліквідувавши ступнево всі його реформи й повернувшися до старих централізованих методів господарювання. Звичайно, наслідки мусіли бути такі, як вони сьогодні і є, тобто неґативні, бо справа не в тих чи інших людях на верхах, а в самій системі. Хрущов уживав різних півреформаторських засобів, бажаючи втримати в цілості сталінські „здобутки соціялізму", нове „колективне к е рівництво" ці ж самі „здобутки" намагається втримати неосталінськими засобами.

Невідомо, наскільки всі ці вістки про сварки в партійній верхівці правдиві, можливо, що все це тільки безпідставні комбінації. Хочемо лише пригадати, що ще задовго перед упадком Хрущова подібні вістки про непорозуміння в Кремлі вперто кружляли у світі й врешті виявилися таки правдивими. Відомо, наприклад, що про Шелепіна уже не раз і не два кружляли чутки, начебто він інтриґує проти сучасного керівництва і наслідком того його „відставили" на бічні, профспілкові рейки.

Довший час нічого не чути про Михайла Суслова, партійного ідеолога. Не виключене, що він, відомий зі своїх ультраконсервативних позицій, не бажає грати другорядної ролі й в зв'язку з цим інтриґує разом з Шелепіним. Ще найменше надається на ролю опозиціонера Мазуров. Але й „наш" Подгорний не надто до цієї ролі надавався, а проте чимало спричинився до повалення Хрущова.

Немає також сумніву, що в СССР існують усі дані для росту також і казьонно-партійної опозиції. Фактом є, що сучасному „к о л ективному керівництву" не вдалося позитивно розв'язати ні одної політичної і економічної проблеми, коли не враховувати „інтервенції" в Чехо - Словаччині, яка, не зважаючи на тимчасовий успіх, ще більше поглибила внутрішні розходження в комуністичному таборі, не кажучи вже про наставлення мас у сателітних країнах, зокрема партійних. Отож, перемога в Чехо - Словаччині також виглядає радше на Піррову.

До того ж вона ще більше насторожила сучасного московського ворога число один — Пейпінґ, а совєтські „побрязкування шабелькою", мобілізація військ на Далекому Сході створили атмосферу непевної воєнної ситуації.

Критикуючи п о л і тику Брежнєва й Ко, сучасні казьонні опозиціонери з Шелепіним на чолі, як кружляють вістки(закидають „колективному к е р івництву" повну нездарність, воно, мовляв, довело до того, що тепер в СССР усі незадоволені. Не зважаючи на те, чи це правда чи ні, арґументи про загальне незадоволення в СССР слушні. Ми знаємо, в якій формі висловлює своє незадоволення ліберальна опозиція, але відомо, що існує також ультраконсервативна опозиція, для якої сучасна політика совєтського режиму надто ліберальна. Нагадаймо тільки відому дискусію на тему слов'янофільства, що відбувалася на сторінках „Молодої Гвардії" з її явно шовіністично - к онсервативним характером. В 11-му числі „Хроніки поточних подій" появилася вістка про те, що в Москві і в Ленінґраді арештовано групу фашизуючих правих, які пропаґували у своїх підпільних писаннях диктаторський р о с ійський лад і повалення большевицького режиму. Нагадаймо також, що саме в „Труді", газеті Шелепіна, появився нещодавно цикл статтей з гострою критикою економічної ситуації.

У зв'язку з цим не було б дивним, коли б насправді існувала на партійних верхах якась сильна опозиційна течія, що її очолював би Шелепін. Як відомо, у зв'язку з новою хвилею коекзистенції Шелепін мав відвідати західньонімецькі профспілки у ролі голови совєтських профспілок. Проте, справа його візити в Німецькій Федеративній Республіці цілком притихла. Зате почали кружляти вістки про те, що він стоїть на чолі антибрежнєвської опозиції.

Кожний, хто знає минуле Шелепіна і Суслова (Мазуров радше поплентач), не матиме жадних ілюзій щодо характеру імовірної опозиції. Безумовно, довкола них згуртувалися ще ультраконсервативніші, шовіністичніші елементи, ніж довкола сучасного „колективного керівництва", елементи, які бачать єдину можливість завести „порядок" в зміцненні терору і насильства, у випіканні вогнем всякої „лібералыцини". Та, не зважаючи на такий характер цих кіл, ще одна опозиція в СССР є дальшим кроком в напрямі послаблення режиму, бо означає нові чвари, а то й можливо нову „смуту".

ЗЛОЧИННІСТЬ І АЛЬКОГОЛІЗМ У СССР

Совєтська преса залюбки описує різні від'ємні сторінки життя у вільному світі, щоб показати підсовєтській людині, як, мовляв, на „гнилому Заході" зле і як у нас добре. Тільки тоді, коли в СССР певне суспільне зло набирає алярмуючих, монструальних форм і треба йому протидіяти всіми засобами, відкривається трошки в совєтській пресі заслона, щоб потім знов щільно закритись. Починається це звичайно „авторитетною" статтею якогось високого чиновника, яка є знаком, що можна розвинути кампанію. І тоді сиплються листи і статті з детальними відомостями.

Прикладом такої „ударної кампанії" є справа боротьби з алькоголізмом, яка спалахнула на сторінках совєтської преси. Б. Шумілін, заступник міністра внутрішніх справ СССР в статті „Наша спільна справа", надрукованій у газеті „Совєтская Россия" з 24 січня 1970 р., пише.

„Останнім часом наша преса приділяє велику увагу боротьбі із пияцтвом. На сторінках газет і журналів виступають робітники, колгоспники, молодь і керівники громадських організацій. Вони однодушно вимагають: треба рішити покінчити із пияцтвом!"

Зробивши таке ствердження, яке Шуміліну потрібне для того, щоб оправдати свій виступ, він подає деякі факти:

„Аналіза показує, що найчастіше злочини і порушення громадського порядку доконуються л ю б ителями „зеленого змія". В Хабаровському краю, наприклад, минулого року 64 відсотки всіх злочинів доконано у п'яному стані, а в Тамбовській області аж 69 відсотків. Поміж тими злочинами є такі, як убивства й тяжкі ушкодження тіла.

„Пияцтво веде до хуліганства, порушення елементарних правил поведінки і нехтування законів. В тій же самій Тамбовській області минулого року в п'яному стані доконано три чверті всіх хуліганських вчинків, які переслідуються карним законом... В Оренбурзькій області минулого року з вини п'яних водіїв автомашин сталося 48 відсотків дорожно - транспортних випадків.

„Велику матеріяльну шкоду спричинюють аматори алькоголю народному господарству. Поважна частина прогулів зв'язана із пияцтвом. В результаті машини не працюють, графіки не додержуються, продуктивність праці знижується і збільшується брак".

Сиґнал, даний Шуміліним, відкрив двері для протиалькогольної кампанії на сторінках республіканської і місцевої преси. Заговорила у тій справі і підсовєтська українська преса. У „Радянській Україні" з 17 січня 1970 р. появилась стаття „Коли обминають закон", авторами якої є В. Загороднюк, член Верховного Суду УССР, та Я. Тумаркін, кореспондент цієї газети. Вони пишуть:

„Правосуддя з д і йснено. Злочинців покарано. Верховний Суд УССР відхилив клопотання підсудних про пом'якшення вироків, винесених В о р ошиловградським обласним судом. І багатомовні справи ці можна було б здати в архів, якби не певні обставини. Дуже важливі. Вони свідчать: найтяжчих порушень громадського порядку, описаних в обвинувачувальних висновках цих судових справ, могло б і не бути, коли б деякі особи, покликані стояти на варті закону, свято виконували букву і дух його, а не ганялися за „справною" цифрою в кримінальній с т а т истиці, інакше кажучи, не приховували б своє неробство за ширмою благополуччя".

І далі йде дуже цікава історія, яку коротко можна передати так:

5 березня 1968 р. Микола Комар тяжко побив у Лисичанську 16-літнього слюсарського учня Анатолія Плаксіна. Плаксін поскаржився міліції. Комара допитував працівник Лисичанського міського відділу міліції Федоращенко, якому Комар вияснив, що побив Плаксіна, запідозрівши його, що він „по якомусь р а діопередавачу" погрожував йому. Після того Комаря запитував начальник міського відділу міліції Науменко, але не затримав під вартою і не передав судові, а тільки „по - батьківськи попередив" і звільнив, не списавши протоколу і не спитавши, де він має свій радіопередавач.

Звільнений Комар гуляв далі. 13-го квітня напав на учня 10 кляси Валерія Прадку і „бив його кулаками, ногами, палицею", бив, бо „руки свербіли". За це, хоч Комар повнолітній, викликали його чомусь до відділу дитячої поліції, трохи покартали і відпустили. І знов злочину не зареєстрували. 4-го жовтня Комар по - звірячому побив шахтаря Анатолія Фунікова, який доніс на нього в міліцію, але дільничний уповноважений Б і лявський від 4 жовтня носив оскарження Фунікова в кишені... 12 жовтня в районі Зеленого Гаю Комар зібрав підлітків з рушницями, щоб напасти на молодь, яка проживає в районі станції Підземгаз. Міліція розігнала підлітків, але й тим разом Комаря не арештувала. А вже 13 жовтня Комар, як завжди п'яний, підійшов до незнайомого хлопця, який жив у районі станції Підземгаз, і вбив його ударами ножа. Цим хлопцем був Анатоль Кудрявцев.

Такі випадки в Лисичанську виразно свідчать про недбальство міліції.

17-го червня 1966 р. шахтареві Козлову в Красному Лучі, коли він був у душовій, викрадено з убрання ключі, і незабаром після того його обікрали. Хоч пошкодований подав про це заяву Вахрущівському відділові міліції у м. Красний Луч, досі не знати, де цю заяву поділи. Аж через півтора року Козлов зустрів на вулиці якогось чолов'ягу в своєму убранні. Міліція відпустила злодія, не склавши навіть протоколу, а тільки взявши з нього розписку, що він зобов'язується протягом двох-трьох місяців заплатити Козлову 200 карбованців. В такий спосіб міліція обійшла закон, хоч їй було відомо, що злодій Віктор Сидоров знаний у Красному Лучі, як нероба, п'яниця і картяр. Сидоров пішов до пенсіонера, позичив у нього 230 карб. і зараз їх програв. І знов пішов до того ж пенсіонера „позичити" гроші, але вже з... сокирою. І убив його.

15-го травня 1969 р. якийсь Шеретюк напав на вулиці на Ніну Лісіну, яка поверталася з роботи, і вдарив її каменюкою по голові, а коли дівчина впала, затиснув їй рот рукою і став душити. На поміч Ніні прибули люди, вхопили злочинця і привели до артемівського райвідділу міліції. Злочинця повинні були тримати в арешті, але уповноважений дізнання Панов склясифікував його дію за статтею 106 кримінального кодексу ,яка дає право обом сторонам... помиритися" і порадив Шерстюкові помиритись з Ніною, яку тим часом повезено до шпиталю. Шерстюк пробував „погодитись" з Ніною та її матір'ю, але, коли дістав відмову, то натякнув обидвом жінкам, що розв'яже конфлікт „ножичком".

Коли мати Ніни повідомила про це міліцію, Шерстюк втік в Сухумі. За ним ніхто не гнався, тож по якомусь часі повернувся він знов додому, вільно ходив по місті та пив. Мати Ніни, водій таксі, жінка енергійна, сама привела Шерстюка до міської прокуратури.

Як у всіх цих справах виглядають і міліція і Міністерство Внутрішніх Справ? А найважливіше, як виглядає безпека людей у тій найпередовішій країні? Як про неї турбується влада?

Для цього ще один приклад. В Совєтському Союзі вигадано так звані товариські суди. В них виступають громадські обвинувачі. Про одного такого обвинувача пише „Радянська Україна" з 3 лютого ц. р. у статті М. Демченка п. з. „Громадський обвинувач вимагає":

„Нині, коли особливо стоїть питання про боротьбу з алькоголізмом та пияцтвом, коли всі чесні люди піднімають гнівний голос протесту проти тих, хто, зловживаючи спиртними напоями, завдає шкоди виробництву, руйнує власне здоров'я, підриває добробут і щастя сім'ї, що можна сказати, коли функції громадських обвинувачів і захисників доручається людям, нездатним зайняти чітку принципову позицію у тій чи іншій справі, або таким, що взагалі не заслуговують на довір'я. Ушомирська сільська рада, наприклад, доручила виступити громадським обвинувачем у справі про крадіжку колишньому голові колгоспу імени 19-го партз'їзду Муравицькому, якого достроково відкликали з цієї посади за зловживання с л у жбовим становищем та присвоєння громадських грошей..."

абв.

Смерека чи ялиця?

Означення назви цих двох дерев за їх зовнішніми ознаками у деяких публікаціях збуджує застереження і потребує вияснення. Можна побоюватися, що з часом запанує переконання про ті назви дерев, які дехто подає незгідно з лісівницькою наукою — правильні і що їх нібито треба придержуватися.

В журналі „Юнак", ч. 1 за січень 1970 б., появився гарно і сприйнятливо для молоді написаний нарис Д. З. п. з. „Різдвяна гостя". У тому нарисі автор, описуючи наші шпилькові (хвойні) дерева, правильно завважив, що „це дві сестри — наче близнята, і сьогодні їх наче близнят плутають одну з одною, і досі помиляються, кого як звати: де ялиця, а де смерека".

І справді, у тому ж нарисі сам таки автор сплутав смереку з ялицею. При досить докладному описі даних про вигляд смереки зазначено, що це ялиця, і навпаки.

Одначе смереку і ялицю сплутано теж в Українській Радянській Енциклопедії (УРЕ). В томі 13-му під гаслом „Смерека" читаємо таке: „1. Вживана в укр. літературі назва хвойного дерева з роду Abies (див. Ялиця). 2. Народна назва хвойного дерева Picea (див. Ялина). А далі в томі 16-му під гаслом „Ялина" (Picea) подано правильно смереку з правильним образком. А вже на сторінці 474-ій подано: Ялиця, смерека, Abies, з правильним образком ялиці.

Ще більша плутанина в УРЕС (Український Радянський Е н ц и клопедичний Словник), де на ст. 303 читаємо: „Смерека — 1) Вживана в укр. л-рі назва хвойних дерев роду ялиця. 2) Місцева назва (в зх. обл. УРСР) ялини. А на ст. 841, при назві Ялиця, подана ще й смерека — Abies, а до того на ст. 840 образок шишки ялиці в оберненому вигляді.

На ділі розрізнити смереку від ялиці зовсім легко: на гілках шишки смереки висячі, шишки ялиці — стоячі. Легко орієнтуватися і по шпильках: смерека має шпильки в поперечному перекрої квадратні, а ялиця — плаcкі з двома ясними смужками сподом.

Потвердження цього розрізнення можна знайти в авторитетному п і дручнику „Дендрології" проф. Бориса Ю. Іваницького, вид. УТГІ, Реґенсбурґ, р. 1947. На ст. 16 там читаємо: „Ялиця гребінчаста або европейська (лат. Abies pectinata, англ. Fir), а на стор. 30-ій: „Смерека звичайна (стрімка) (лат. Picea excelsa, англ. Spruce)".

Тут описи цих дерев за виглядом їх шпильок і шишок такі, як я подав вище.

Ярослав Зубаль

Бездержавне Товариство

„Пам'ятники історії та культури Української ССР є всенародним надбанням, охорона і збереження їх — це державна і всенародна справа". Такими урочистими словами розпочинається „Статут Українського Товариства охорони пам'ятників історії та культури", затверджений Радою Міністрів УССР у червні 1967 р. Товариство постало з ініціятиви працівників культури в Україні, з почину людей в окремих селах, де самовільно в 1965-66 рр. почали творитись місцеві краєзнавчі куточки або й музеї.

Щоб узяти під партійну контролю такий рух, початки якого сягали ще часу так зв. відлиги за Хрущова, виконавці волі Москви в Києві дозволили формально створити назване Товариство. Але в першій же точці його Статуту зазначено: „На Товариство покладається такі обов'язки: широка пропаганда ленінських ідей збереження історико - культурної спадщини нашого народу" і т. п. На потреби цього Товариства не приділено з державної скарбниці ні одного рубля. Його кошти складаються з членських внесків колективних та індивідуальних членів, прибутків від видавничої діяльности, добровільних пожертв.

Таким чином, держава, яка вимагає, щоб Товариство пропаґувало ідеї Леніна, зберігало і утримувало будинки, де колись збиралися соціялісти - комуністи, влаштовувало виставки партійної макулятури тощо — ця ж держава не дає на працю Товариства нічого. Українське Товариство охорони пам'яток історії та культури України відділено від держави фінансово, одначе — перебуває під повною державною контролею.

Рада Міністрів УССР має — за Статутом — право зліквідувати Товариство, а його майно й гроші передати... державі, за законом ст. 40 цивільного Кодексу УССР.

Товариство нараховує десятки тисяч членів, опікується багатьма історичними об'єктами, але на членських внесках, на копійках годі провадити поважну роботу. Щастить лише тим історичним об'єктам, що призначені на оглядини для закордонних туристів. Такі об'єкти ремонтують і підмальовують, бо чому б Москві не заробляти в твердій валюті на показах оберненої в музей Києво - Печерської Лаври?

(л.п.)

Яків Зозуля

ОСТАННЯ ЗУСТРІЧ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ

(Пам'яті Володимира Кедровського)

(2)

Сам же я пішов до міста пошукати зв'язків з українськими військовими частинами. Знайшов полковника, пізнішого генерала Олександра Пилькевича, який був начальником запільних частин УНР і при тому мав у своєму розпорядженні кілька вантажних авт. Я повідомив його, що договорився з одним вояком про те, що він продасть мені за 25.000 карбованців авто і разом зі мною поїде, щоб забрати майно міністерства. Ген. Пилькевич, знаючи мене особисто, як члена Центральної Ради, затвердив мою нелегальну трансакцію і дав наказ військовій охороні випустити мене з двома вояками із військового пункту, де стояло те авто.

Коли шофери приїхали до потягу, урядовці негайно принесли гроші — два повних мішки з-під цукру і два куфри з чужою валютою. Я взяв зі собою скарбника, а також колишню свою дружину Юлію Володимирівну з роду Власенко, що займала тоді становище секретаря міністра і вже від Києва трималась урядового потягу. Пізніше вона закінчила Український Педагогічний Інститут в Празі, а в 1928 році виїхала до Галичини, де заклала собі нову родину і викладала в народній школі.

Не встигли ми від'їхати від потягу й 200 метрів, як на нас посипались постріли з кулемета польської розвідки, яка наблизилась поза горбками до залізниці. Шофер не втратив притомности духа і з найбільшою швидкістю повів авто в напрямі Тернополя. Вже починало вечоріти. В місті ми бачили, як підозрілі люди грабували крамниці.

Ми поспішили залишити місто і виїхали на шосу між Тернополем і Підволочиськом в надії дістатися до ст. Дички. Але тут несподівано трісла опона на одному колесі. Ми мусіли зупинитися. З міста відходили останні військові відділи. Перед нами була довга військова колона, яка йшла по дорозі й по боках без певного ладу. Чути вже було некультурні вигуки у наш бік. Була небезпека, що присутня з нами жінка могла спричинити насильство вояків над нею.

Але несподівано між вояками показався верхівець, на г а р н о м у буланому коні, мужчина коло 30 років, у мундурі без наплечників, кольору хакі, який бадьоро під'їхав до нас. Це був Володимир Кедровський, тоді головний військовий інспектор, який здалеку зрозумів ситуацію. Він зразу пізнав мене, бо ми були знайомі ще з Києва, і запитав, чим може бути нам корисний. Я пояснив йому ,що везу міністерські гроші й документи, а тут трапилась халепа. Вояки, побачивши верхівця, що так чемно з нами говорив, поволі відходили на дорогу, доганяючи свою колону. Кедровський, порадивши сховати з очей вояків нашу жінку, від'їхав за вояками.

Почувши цю пораду, моя дружина заявила, що піде пішки, якщо я дам їй за супровідника нашого скарбника, людину відповідальну за гроші. Я на це погодився, сказавши, що буду їх доганяти, коли ми направимо авто. Вони відійшли. Я ще бачив, як Кедровський кілька разів підводився на стременах, щоб побачити, чи нам нічого не сталося.

Було біль 6 години вечора, коли нас наздогнало авто повне людей і речей. Я став на дорозі й зупинив його. В авті сиділи Андрій М. Лівицький, тоді заступник прем'єр-міністра УНР і міністер юстиції, його дружина Марія Варфоломіївна, і ще один невідомий мені пан та Іван Лизанівський, тоді державний секретар в уряді УНР, соціяліст-революціонер, галичанин.

Пізнавши міністрів, попросив їх забрати у мене мішки з грішми. У відповідь на те почув: „Давайте мішки нам на коліна, а самі ставайте на приступці авта". Так і доїхали ми до ст. Дичків. Військової колони й Кедровського вже не наздігнали. Протягом ночі вона перейшла до старої границі в Підволочиську й там, зустрівши інші наші військові частини, почала наступ на большевиків.

Я негайно зголосився до міністра Шрамченка і попросив його перебрати від мене гроші. Він розпорядився знести мішки до залізничого вагону, в якому мало бути міністерство народного господарства. Там мішки зложено прямо на підлозі й так залишено. Тільки тепер можна було скласти короткий звіт про закуп авта, обстріл, пригоду на дорозі, зустріч з міністрами Лівицьким та Лизанівським. Міністер Шрамченко наказав негайно виплатити шоферові 25.000 карбованців і дозволив йому залишитись при нашому транспорті, бо його військова частина невідомо куди відійшла з Тернополя.

Але своєї дружини на ст. Дичків я не знайшов. Вона минула ту станцію, йдучи обніжком шосу, і дійшла аж до наступної станції за 10-12 кілометрів. Міністер Шрамченко дав мені авто, щоб я з шофером поїхав на розшуки дружини й скарбника. Я їхав майже до самого Тернополя, потім завернув у другий бік аж до наступної станції, але нікого не знайшов. Довелось повернутися на ст. Дичків і там чекати. Десь коло півночі наші службовці прийшли і долучились до міністерського потягу. Скарбник приніс куфер з 500.000 карбованців чужою валютою.

17 березня 1970 року.

(Кінець.)

Напередодні концерту двох квартетів „Калини" та „Каравани"

Жіночий квартет „Калина"

Справа помістности Української Католицької Церкви та завершення її Українським Патріярхатом, — це тема довгих та наполегливих дискусій на сторінках нашої преси в діяспорі, почавши від початку видвигнення на форумі другого Ватиканського Собору нашим Блаженнішим Архиєпископом - Митрополитом Кардиналом Йосифом Сліпим, та золишилася актуальною і по нинішній день.

Сьогодні стає актуальною справа створення грошової бази т. зв. фонду „Церква в потребі", що забезпечила б, як пише д-р Олесницький, „цілий комплекс проблем та завдань, які включно з ідеєю Українського Католицького Патріярхату вміщаються в поняття „Церкви в потребі", без пересади — одне із перших і найбільш актуальних наших завдань".

В тому ж напрямі розгортається широка діяльність та кампанія для придбання потрібних фондів. Акція почалася, конта банкові фонду „Церква в потребі" ростуть з години на годину, а розгортається вона у різних напрямах при різних нагодах.

Одна із перших, це Концерт двох квартетів „Калина" та „Каравана" 3-го травня о год. 5-ій по полудні в Мт. Вернон Скул в Нюарку, Н. Дж.

Почин гарний, шляхетний та гідний наслідування.

Носії та пропаґатори української пісні, пані з „Калини" та панове з „Каравани" зрозуміли вагу хвилі, спішать із поміччю та включаються у збіркову акцію фонду „Церква в потребі".

Жіночий квартет „Калина", що проіснував більше року, зорганізований в Нюарку, Н. Дж., завдяки п-ні Ірені Гнатів, ентузіястці вокального мистецтва, спочатку не розраховував існування своєї організації на довшу мету, та з часом, при добрій волі та охоті симпатичних пань „Калини", квартет розвивався, придбав та вивчив твори, які тепер творять поважне число. Репертуар обмежено виключно до української пісні, вплітаючи і твори легкої музики.

Участь наших пань у квартеті „Калина" належить розуміти, як розвагу, а все ж присвячують вони один день, а коли потреба, то і два дні в тижні, на проби.

Склад квартету „Калина": сопрано п-ні Надія Кизима, м. сопрано — Божена Ольшанівська, альт — Ярослава Чіх, контра альто — Люба Лобур. Піяністка п-на Марта Цибик здобуває в цьому році ступінь маґістра в Джульярд в Ню Йорку. Мистецький керівник — Михайло Добош.

Запал і любов та охоту співати в квартеті „Калина" належить вітати з радістю та побажати нашим паням великих успіхів і витривалости на будуче.

Чоловічий квартет „Каравана" під мистецьким проводом Богдана Бемка, — це вже мистецька одиниця зі стажем, має за собою поважний шмат праці і успіх. Квартет „Каравана" співав по більших місцевостях нашого скупчення ЗСА й Канади, здобуваючи признання та похвали рецентентів. Сьогодні квартет у зміненому складі, продовжує працю з запалом та успіхом. Вислідом є наспівання нової платівки, що небаром появиться на ринку та буде насолодою для нас, прикрасою нашого дому і здобутком нашої музичної культури.

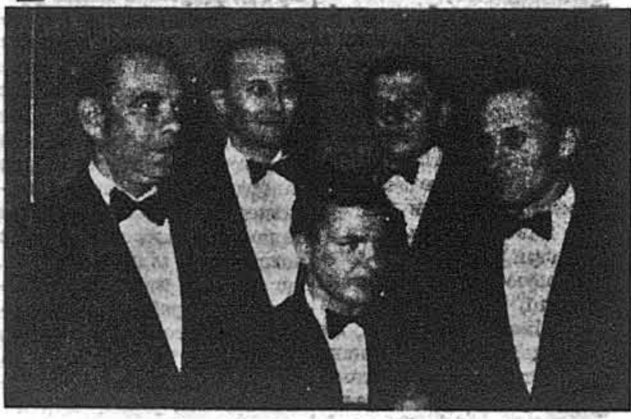
Чоловічий квартет „Каравана" співає у такому складі: тенор Богдан Бемко, 2-ий тенор Роман Канюк, баритон Іриней Коваль, бас Роман Яськів. Акомпаніює оркестра „Темпо" — Іриней Коваль, гітара Богдан Кряк, Фортепіян Евгенія Вольц. Програмою проводить ред. Ярослав Заремба.

Багато позитивного можливо написати про квартети „Калина" та „Каравана", та коли хочете виробити собі правдиве поняття про тих, — то приходьте на їхній виступ вже 3-го травня в год. 5-ій по полудні до Мт. Вернон Скул при Мт. Вернон Плейс (остання зупинка автобусу ч. 54, Айві Гілл).

Квартети виступають, почин зроблений, програма гарна та цікава, ціль фонду „Церква в потребу" благородна та на часі. Ваша присутність та всіх нас на концерті буде заохотою для виконавців програми, слухачам насолодою, прибуток збільшить фонди „Церква в потребі".

Віримо, що зокрема наша молодь, яка любить цього рода концерти, прибуде масово.

Михайло Добош

Чоловій квартет „Каравана"

В середу 22-го квітня відзначають в містах ЗСА „День Землі"

Ню Йорк. — Довгі місяці приготовлялися до того щоб відзначити в середу 22 квітня святково „День Землі", в якому мають протестувати проти занечищення повітря, води та природи, що спричиняє різні недуги, і що вимагає негайної зміни, якщо людство має далі жити. В цьому відзначенні мають взяти участь 20 нюйоркських коледжів і сотки публічних шкіл. Там будуть викладати про небезпеку для людини від нечистого повітря й води. Місто співпрацює з загальним комітетом. Чотирнадцята вулиця буде закрита для колового руху від полудня до півночі між Третьою і Сьомою авеню. Там будуть влаштовані понад 100 різних виставок, які вияснюватимуть справу занечищеного повітря. Також і П'ята Авеню буде закрита для колового руху між 59 вулицею і 14 вулицею від полудня до 2-ої години по полудні. Сподіваються, що 250,000 осіб оглядатимуть ці виставки. Новий комісар від повітряних ресурсів в Ню Йорку Роберт Ріклес заявив, що він відзначить „День Землі" тим способом, що зарядить гостріші приписи, щоб авта й фабрики не занечищували повітря, бо за кожне занечищення будуть гостріше карати.

Габілітація д-ра Богдана Крука

18-го квітня ц. р. відбулася габілітація д-ра Богдана Крука на доцента фармацевтичної хемії. Габілітаційний процес переводила комісія в складі: предсідник — проф. д-р М. Зайцев, проф. д-р Є. Вертипорох (головний референт), доцент, д-р Кононенко, д-р О. Козловський. Тема габілітаційної праці: „Антиепілепттичні ліки".

Габілітація відбулася в нашій заслуженій науковій установі, Українському Технічно-Господарському Інституті в Мюнхені, очоленому ректором проф. д-ром Р. Єндиком.

Д-р Богдан Крук учасник новітніх визвольних змагань у формаціях УПА в ранзі сотника, був референтом фармацевтичного сектору на Закерзонні. В рядах УПА перебував від 144 до 1948 р. Він був автором виданого Українським Червоним Хрестом при УПА підручника „Зела та їх пристосування", в якому подано способи збирання, консервації і переховування зел, придатних для лікування різних недуг. Цей підручник віддав великі прислуги санітарній службі УПА, яка гостро потребувала фармацевтичних препаратів.

Крім цього д-р Б. Крук виконував функції курінного лікаря в курені командира Рена і одночасно був надрайоновим лікарем на Лемківщині.

Щиро вітаємо шановного доцента д-ра Богдана Крука з осягненням високого наукового ступеня.

(л - й)

Павло Шевчук переобраний на голову

(Закінчення зі стор 1-ої)

вілейне свято УНС, яке відбулося 17 травня м. р. в Вотервліт, було справжнім успіхом і допомогло спопуляризувати УНСоюз серед більше, як 200 осіб, приявних на ньому. Дуже успішні окружні збори відбулися в Піттсфільді. Звіт свій закінчив голова Округи надією, що всі відділові секретарі та вісім делеґатів від Округи допоможуть запевнити Окрузі повний успіх в цьогорічній праці. Після дискусії, в якій забирали голос інж. Михайло Янович, Панько Джінджеристий, Осип Білинський й інші, схвалено абсолюторію управі, після чого запрошено до слова головного секретаря д-ра Ярослава Падоха. Змістом слова був загальний стан УНСоюзу та його актуальні проблеми, у зв'язку з його 75-річним ювілеєм та цьогорічною конвенцією, а водночас із 20-річчям нової іміграції, якої союзові грамоти дозрівають і спричиняють велике збільшення втрат членів. Факт, що минулого року УНС покрив майже 5 тисяч втрачених членів та ще й придбав надвишку, яка дозволила дійти до 89.000 членів, є доказом, що ми гідно перевели свій ювілей. А дотеперішні висліди конвенційної кампанії, яка дала за три місяці 1,200 членів, дають надію на повне виконання пляну конвенційної кампанії.

В дальшому головний секретар порушив ряд актуальних завдань Відділів і Округи. Після цього виголосив цікаву доповідь гол. радний Володимир Запаранюк. Він згадав союзових піонерів, які 75 років тому засадили здорову жолудь у тверду американську землю, яка прийнялася і виросла у розкішне дерево. Після доповідей і дискусії однодушно обрано наново вже на шостий рік, з великим признанням, головою Округи Павла Шевчука, а інші пости обняли: Василь Жмудь й Іван Тарнавський — заступники голови, Василь Колодій і Володимир Варшона — секретарі, Василь Труфин — касир, Дмитро Олійник — імпрезовий і Осип Білинський — спортовий референти. На членів обрано делеґата Романа Гарасимяка і Василя Ільницького. До контрольної комісії ввійшли проф. Мирон Лесник, Василь Терлецький і делеґат інж. Михайло Янович. В дискусії над пляном праці схвалено чергові збори відбути в Гадсоні, щоб там оживити два існуючі Відділи, а дальше рішено в цім році виконати повну квоту членів. Ще винесено ряд конвенційних проєктів відносно передплати „Свободи" і „Українського Тижневика", залишення дивіденди в УНС і ін., й після того голова П. Шевчук подякував за вибір і за участь в дуже ділових зборах, а найстарший союзовий піонер і многократний делеґат на конвенцію Панько Джінджеристий склав окрему подяку та признання за прикладне виконування обов'язків головного радного від Округи і стейту Володимирові Запаранюкові.

Виклади історії України в Паранському університеті

Куритиба, Бразилія. В Паранському університеті з березня 1970 р. розпочались двосеместрові обов'язкові для майбутніх істориків, виклади історії Польщі та окремо — історії України, при новій катедрі під назвою „Слов'янська історія". Цей курс слухають тепер 54 студенти і студентки. Історію України викладає д-р економічних наук Оксана Борушенко, народжена поза Україною, дочка відомих у Бразилії українських громадян п-ва Борушенків, яка є активною в громадському житті. Проф. д-р Оксана Борушенко активно працює в Жіночій Орґанізації при Хліборобсько-Освітньому Союзі в Бразилії.

У Тан вихваляє Леніна

Тампере, Фінляндія. — Генеральний Секретар ОН У Тан прислав на симпозіюм ЮНЕСКО на тему „В. Ленін і розвиток науки, культури та освіти", довге посланіє, що розпочинається словами: „З великою приємністю передаю свій привіт учасникам міжнародного симпозіюму „В. Ленін і проблеми розвитку науки, культури та освіти", влаштованого ОН, ЮНЕСКО напередодні 100-річного ювілею з дня народження В. І. Леніна, засновника першої соціялістичної Держави, видатного вченого і визначного гуманіста". У Тан вихваляє Леніна, як діяча, котрий „мав розум великої чистоти", підносить як теоретика і „видатного політичного практика". „Його ідеї знайшли своє втілення не лише в досягненнях совєтського народу"... У Тан заявив, що Ленін зробив великий вклад у справу світового миру, що „широко відомим є внесок Леніна в проґресування людських прав і основних свобід" та висловив свою віру в те, що такий симпозіюм „виявиться корисним справі соціяльного проґресу і кращого життя для всіх народів".

Увага! ЧИКАГО і ОКОЛИЦІ! Увага!

ЗАХОДАМИ

ПАРАФІЇ СВ. ВОЛОДИМИРА і ОЛЬГИ

відбудеться в день

Воскресения Христового

26 квітня 1970 р. від год. 3-4 по пол.

Телевізійна Передача

УКРАЇНСЬКИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

КАНАЛ ч. 26

В ПРОГРАМІ: ХОР „ПРОМЕТЕЙ", ХОР ЮНАЧОК, ГАҐІЛКИ, ТАНЦІ, ДЕКЛЯМАЦІЇ, ПРИВІТИ.

ПЛАСТ — ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ
ОКРУЖНА ТАБОРОВА КОМІСІЯ „БОБРІВКА"
ПОВІДОМЛЯЄ, ЩО

СЛІДУЮЧІ ТАБОРИ

— відбудуться —

НА „БОБРІВЦІ"

в часі від 4-го ЛИПНЯ до 25-го ЛИПНЯ
ТАБІР ДЛЯ УЛАДУ ПЛ. ЮНАЧОК
ТАБІР ДЛЯ УЛАДУ ПЛ. ЮНАКІВ
ТАБІР ДЛЯ УЛАДУ ПЛ. НОВАЧОК
ТАБІР ДЛЯ УЛАДУ ПЛ. НОВАКІВ

Зголошення разом з адміністраційною оплатою в сумі 5.00 долярів, проситься пересилати до дня 30-го травня на адресу:

Borys Krupa, 166 Amherst St., Hartford, Conn. 06119

Окружний Комітет УНСоюзу Філядельфійської Округи

повідомляє, що

СПЕЦІЯЛЬНА НАРАДА

Конвенційних Делеґаток і Делеґатів Філядельфійської Округи УНСоюзу

— відбудуться —

в неділю, 3-го травня 1970 року

о год. 2-ій по пол.
в залі Українського Спортового Осередку
„ТРИЗУБ" при 4932 Н. Брод вул.
в ФІЛЯДЕЛЬФІЇ, Па.

В нарадах повинні обов'язково взяти участь делеґати слідуючих Відділів:

10, 32, 45, 83, 105, 116, 128, 158, 156, 163, 173, 216, 237, 239, 245, 261, 268, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 383, 388, 397, 422, 424, 430, 479.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1) Загальне обговорення конвенційних справ;
2) Ухвалення резолюцій і побажань до конвенції;
3) Вислухання рекомендацій членів Головного Уряду.

В нарадах візьмуть участь Члени Головного Уряду УНСоюзу.

До участи в нарадах Окружний Комітет запрошує також Делеґаток і Делеґатів сусідніх Округ: Балтиморської, Шамокінської, Вілкес-Берської, Аллентавнської і Скрентонської.

Рівнож радо вітатимемо представників Округ стейту Ню Джерзі й Ню Йорку.

Після нарад, буде перекуска-гостина та знімка приявних Делеґатів.

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Д-р Володимир Ґалан — почесний голова
Степан Гаврищ — голова
Петро Тарнавський — секретар
Іван Данківський — касир

ПОДЯКА

В неділю, 18-го січня 1970 р. відійшов від нас наш МУЖ і БАТЬКО

бл. п. ОСТАП УЛИЦЬКИЙ

З глибини серця дякуємо Впр. Пароховi Церкви Покрови Пресв. Богородиці в Озон Парку, о. Любомирові Мудрому, за відправлення Парастасу, Панахиди і Похоронної Служби Божої, за молитви і духовну опіку під час недуги.

Дякуємо Всесв. о. Прелатові Емілеві Монастирському, Вікарієві Генеральному і Впр. о. Шамбелянові Петрові Скрінковському — зі Стемфорду, Впр. о. Деканові Петрові Федорчукові з Флашінгу і Впр. о. Николаєві Войковському з Північного Брукліна за відправлення Парастасу і Панахиди.

Ми дуже глибоко вдячні Впр. о. Андрієві Улицькому з Парми, кузинові — який спровадив нас 23 роки тому до Америки, помагав нам і так здалека приїхав і відправив Парастас, Панахиду і Похоронну Службу Божу.

Впр. о. Богданові Ґжакові зі Скрентону дякуємо за теплі слова співчуття — телефоном.

Дякуємо Вп. п. Левові Рейпаровичеві і Вп. п. Стефанові Вовчукові за відспівання Парастасу, Панахиди і Похорону.

Вп. п. Богданові Крушельницькому, диригентові, і всім дорогим Членам хору при церкві Покрови в Озон Парку — дякуємо щиро за відспівання Панахиди, за квіти, Службу Божу, оповістку в „Свободі" і пожертву на допомогу братам в Юґославії.

Ми глибоко зворушені і вдячні Вп. Панам — членам хору і Друзям-гостям, за те, що заспівали прощальну, символічну пісню „Видиш брате мій".

Дякуємо сердечно всім бувшим співакам з Північного і Південного Брукліна і колишнім учням, що пам'ятали і прийшли.

Наша глибока подяка всім Друзям і Знайомим — з останніх літ, з Озон Парку, з воєнної мандрівки і з давньої молодости — за таку численну участь в Панахиді і Похоронах. Зокрема дякуємо всім Стриянам, що прийшли великою громадою.

Дякуємо за квіти, пожертви на Служби Божі, добродійні і народні цілі, за особисті, листовні і телефонічні слова співчуття.

Паням, що приготовили поминки після похорону, наша щира подяка.

Наше велике спасибі дорогому другові ред. А. Драганові, за прощальне слово після Панахиди і за зворушаючий спомин в „Свободі".

Пані Олі Білостоцькій дякуємо за гарну згадку в „Америці".

Всім Друзям і Знайомим, що не забували Стаха і відвідували Його під час Його довгої і важкої недуги, ми глибоко вдячні.

Нехай Вас Всіх Бог благословить.

ЛІДІЯ УЛИЦЬКА — дружина
АННА, ІГОР з дружиною МАРІЄЮ,
ЮРІЙ і АНДРІЙ — діти

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього нашого Господа Бога відійшла несподівано

наша Найдорожча ДРУЖИНА, МАМА і БАБЦЯ

бл. п. АНАСТАЗІЯ РАТУШНА

уроджена дня 15-го березня 1896 р. а померла на самий свій день уродження, дня 15-го березня 1970 року, проживши 74 роки.

Похорон відбувся дня 17-го березня 1970 р. на цвинтарі св. Марії в Saddle Brook, N.J.

Щира подяка Всеч. о. Володимирові Козарові з Пасейку, Н. Дж., з церкви св. о. Миколая при Президент вул., за трикратне відправлення Панахиди та похоронні обряди. Сердечна подяка судді найвищого суду стейту Ню Джерзі п. Марселеві Е. Вагнерові за пожертву на Службу Божу за Спокій Душі моєї Дружини, шерифові поліції Стефанові Грубикові.

Щира подяка всім Приятелям і Знайомим за вислови співчуття і поради. Щира подяка всім за пожертви на Служби Божі, які зложили за Спокій Душі Покійної, за квіти та за участь в похороні.

МИХАЙЛО — муж
СТЕФАНІЯ і ОЛЬДЗЯ — дочки
МИХАЙЛО і ПАВЛО — зяті
ЕЛЕН, ВАСИЛЬ, ДОННА, ЛОВЕС і ПОЛІ — внуки

✝

Ділимося сумною вісткою, що 9-го квітня 1970 року відійшов несподівано у Вічність на 57-му році життя в Клівленді

бл. п. ІВАН КУЛЬБАЧИНСЬКИЙ

Покійний народився в с. Олесині, п. Бережани, Україна. Бувший політ. в'язень, член Виз. Фронту.

ПОХОРОН відбувся 13-го квітня 1970 р. з похоронного заведення Колодія, до укр. кат. церкви св. ап. Петра і Павла. Тлінні Останки перевезено на укр. кат. цвинтар св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Горем прибиті:

син — ЕВГЕН з Родиною в Україні
сестра — АНАСТАЗІЯ з Донькою в Україні
брати: МИХАЙЛО і ПЕТРО з Родинами в Україні
найближчі приятелі: МИКОЛА ГАМУЛЯК з Родиною в Америці
ВОЛОДИМИР БОЙКО з Родиною в Канаді

Наспіла сумна вістка із України, що в Станиславові, 9-го березня 1970 року відійшла у Вічність на 80-му році життя

бл. п. КАТЕРИНА СТАРУХ ПРИЙМАК

Горем прибиті:

муж — ІВАН в Україні
син — інж. ВОЛОДИМИР з дружиною МИРОСЛАВОЮ
внуки — інж. БОГДАН та ЯРОМИР
син — БОГДАН з дружиною МАРІЄЮ
внук — ІВАН
дочки: СТЕФАНІЯ — в Україні
ІРИНА з мужем ОМЕЛЯНОМ
внуки: ОЛЬГА та ВОЛОДИМИР в Україні

•

ПОМИНАЛЬНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ

відправиться в Рочестері, Н. Й. в суботу, 25-го квітня 1970 р. о год. 9-ій рано в церкві св. Йосафата, на яке запрошує Знайомих та Приятелів

інж. ВОЛОДИМИР та МИРОСЛАВА ПРИЙМАК

Замість квітів на могилу Незабутнього Стрийка
сл. п. ТЕОДОРА РОЖАНКОВСЬКОГО
зложили 50.00 долярів
на Східньо-Европейський Дослідний Інститут у Філядельфії, Па.
Ляля, Славко і Христинка МИНДЮКИ

Замість квітів на свіжу могилу
бл. п. ПАВЛА ЧЕРВОНЯКА
на Фонд „Церква в Потребі" складають:

Марія й Володимир БАРАГУРА 10.00 дол.
Дзвінка, Іван і Христя БРИКОВИЧ 25.00 дол.

Замість квітів на могилу Дорогого Стрийка
сл. п. ТЕОДОРА РОЖАНКОВСЬКОГО
зложив 50.00 долярів
на Східньо-Европейський Дослідний Інститут у Філядельфії, Па.
Д-р Ярослав РОЖАНКОВСЬКИЙ з Родиною
Бостон, Масс.

З приводу платівки „Чайка"

Жіночий хор „Чайка" осередку СУМА ім. Крут та 24-го від. ООЧСУ в Чикаґо у відзначення 10-річного існування видав прекрасно наспівану довгограйну платівку.

Колись Запорозька Січ розсилала по Україні своїх тодішніх пропаґаторів — кобзарів і бандуристів, які синів і дочок України закликали до боротьби проти чужих заїдів. Подібне післанництво виконують наші українські співаки, хори та капелі бандуристів, що існують у широкому вільному світі. Хто лише почує по мистецьки виконану українську пісню, в того оживає любов до свого рідного. Чужинці пізнають із наших пісень самобутність української культури і прихильно ставляться до нашої боротьби за волю і державу. Українська пісня, — ця правдива слава України, робить своє діло: розворушує серця своїх і освідомляє чужих. чужих.

В „українському" Чикаґо і широко поза ним заінтересовання викликають успішні виступи жіночого хору „Чайка". Хор цей заслужено може похвалитися мистецьким виконанням українських пісень під незмінною талановитою диригентурою пані Мирослави Ґалан.

Ось зміст недавно виданої платівки „Чайка". На першому місці повстанська пісня — „Заплакали карі очі", а далі переважають пісні з козацькою або спорідненою з нею тематикою. Ось вони: „Вітер віє, повіває" слова Т. Шевченка, муз. М. Гайворонського; „Ой зійду я на могилу" — міз. М. Лисенка; „Було літо" — арр. М. Леонтовича; „Зірвалася хуртовина" — муз. В. Витвицького; „Ой сів пугач" — муз. Лисенка; „У зеленім лузі" — сл. Т. Курпіти, арр. М. Федорова.

А крім цих пісень, які пригадують нам, що ми „браття козацького роду", платівка має ще й такі пісні: „Ой зацвіли фіялочки" — муз. М. Федорова; „У перетику ходила" — сл. Т. Шевченка, муз. М. Федорова; „Ой люлі, люлі" — сл. Т. Шевченка; „Ой діброво, темний гаю" — сл. Т. Шевченка, муз. Я. Степового; „Ох і не стелися" — муз. М. Лисенка та „Сім день молотила" — арр. М. Федорова.

„Бо рідна пісня
пестить душу,
Це знає український світ
Голубить серце і зворушить
І притягає мов магніт !"

Ці слова закарпатського поета Вас. Ґренджі-Донського особливо надаються до характеристики того почуття, яке постає, коли слухаєш платівку з чарівними співами хору „Чайка" при фортепіяновому супроводі молодої адепки мистецтва Вікторії Хвостик. Обкладинка платівки пера І. Мединського оздоблена гарною знимкою всього складу хористок.

Хто ще не придбав цієї платівки, най питає в українських книгарнях або крамницях українського мистецтва.

Антін Купчинський

На порозі ювілею Федеральної Кредитової Кооперативи „Самопоміч" в Чикаґо

У велике невідоме направлялись нові еміґранти на Вільну Землю Вашингтона. Перед всіми стояло невідоме майбутнє. Треба було думати про виховання молодого покоління, про забезпечення на майбутнє.

Вже перші місяці побуту в Америці навчили нас не одного. Ціле економічне життя тут побудоване на ощадності й кредиті. Ощаджувати — конечність для всіх новоприбулих. Ставало актуальним, в якій установі найбезпечніше складати свої ощадності, бо держати їх вдома небезпечно. У зв'язку з щоденними потребами важним стало також питання кредиту. Дуже скоро дехто навчився, що небезпечно „підписати" і одержати, чи то грошову позичку чи товар в склепі, бо траплялись несумлінні підприємства, які приспорили неодному з новоприбулих багато фінансових клопотів.

Повстала потреба зорганізувати фінансову установу з чесними і фаховими громадянами в проводі, яка стала б помічницею для новоприбулих в ощаджуванні і в діставанні кредитів. Виявилось, що найкраще заснувати кзедитівку, бо в ній всі члени мають тільки один і такий самий голос, всі члени голосують тільки в свойому імені, ніхто не може в іншому імені голосувати, як це є по деяких інших фінансових установах. Кредитова кооперація була розвинена в Галичині поміж обома війнами.

З таких міркувань повстала організація, яка принесла й приносить поміч нашим громадянам, а саме Т-во „Самопоміч". На її базі зорганізовано по всіх українських більших громадах кредитівки з назвою „Самопоміч". У їхніх проводах стануло відомі ще з краю чесні фахівці кооперативного й банкового діла.

Чикаґо не осталось позаду. 19 літ працює наша Кредитова Кооператива „Самопоміч" для добра своїх членів. На слідуючих Загальних Зборах Дирекція зробить підсумок проробленӧї праці. Числа напевно здивують найбільшого песиміста й критика нашої каси. Вони покажуть нашу власну силу — бо наші ощадності, це не капітал одної людини чи родини, — це дрібні ощадності, які ми всі відкладали й відкладаємо „на чорну годину", вони створили мільйонове підприємство, де прикметник „український" є не тільки для реклями, бо в ньому існує і український зміст.

У зв'язку з близьким 20-річчям варто було б поглянути на самовіддану працю організаторів, які в початках довгий час працювали безінтересовно, віддаючи громаді власний час, знання і працю. Не раз побоювався скарбник, везучи автобусом вечірній депозит з п'ятниці до банку, щоб бандити не забрали йому грошей. З часом придбала наша кредитівка не тільки вогнетривалі каси, але й озбросну сторожу при доставі грошей. З ручного діловодства кредитівка перейшла на модерне, машинове.

Основним гаслом організаторів кредитівки в Чикаґо було взаїмне довір'я. З приємністю мусимо ствердити, що члени не завелись у довір'ї до Дирекції. Наша Кредитова Каса світить приміром не тільки для подібних установ в стейті Іллиной, де вона на 1789 кредитівок є сьомою (7-ою), але й для централі у Вашингтоні, яка вже неоднократно посилала закордонні делеґації запізнатись з працею і успіхами нашої Кредитової Каси. Не потребуємо підкреслювати, що в таких випадках прикметник „український" набирає окремого значення. Ми імпонували нашою працею, нашою фаховістю і приналежністю до української національности.

Від початку свойого існування „Самопоміч" не заманювала в ряди своїх членів ніякими дарунками. Ще досьогодні деякі наші громадяни мають зложені певні суми на свойому конті у фінансовій установі, яку закрили урядові чинники, ці громадяни злакомились на „дарунок" за депозит 1000 чи більше долярів. „Дарунок" лишився, а ощадності пропали. Не старалась також Дирекція притягнути членів висотою дивіденди, бо з розвитком Каси збільшувалися відсотки.

Як довго каса була в „пеленках", мало нею цікавились внутрішньо - українські політичні сили. Дирекція Кредитової Каси доложила усіх зусиль, щоб Каса під кожним оглядом стала соборницькою на ділі. Дирекція Кредитової Каси живе успіхами громади і турбується її недоліками. Не було випадку, щоб котранебудь наша громадська, установа не одержала помочі від каси. Найбільшою опікою огорнула „Самопоміч" нашу молодь. Молодечі організації користали й користають не тільки з дешевого кредиту, добровільних датків але і корисних студійних позичок. „Самопоміч" — це приклад для всіх громадсько-політичних установ та організацій і успішно включила молодий, студентський елемент до обслуги членів. У віконцях появились молоді, веселі обличчя, які дуже увічливо полагоджують справи членів. Дирекція Кредитової Каси старається притягнути до праці молодих фахівців, які втішались би таким самим довір'ям, як „батьки" — організатори.

Сьогодні заступником керівника - скарбника є п. Ярослав Ганкевич, який від наймолодших літ зжився з „Самопоміччю", бачив її ріст, а тепер здобутим на американському терені фаховим знанням напевно поведе Кредитову Касу до дальших успіхів. З приємністю стверджуємо, що молодь, яка здобула освіту й фахові становища в цій країні, не цурається фінансової установи своїх батьків.

З рядів „Самопомочі" з Чикаґо вийшли визначні молоді члени, які занимають відповідальні становища в Екзекутиві Української Кооперативної Централі (ТУК): п-і Роксоляна Филипович-Гарасимів, Іван Ґула, і згадуваний уже Ярослав Ганкевич.

Цьогорічна висота дивіденди 5% без огляду на висоту вкладу, Кредитова Каса „Самопоміч" не думає запрошувати нових вкладчиків різними обіцянками, бо найкраща обіцянка — це безпека вкладу. З цим кличем прямує Каса в нове 20-річчя.

Чи були недоліки? Ясно, що були, а найбільшими все були актуальні події в нашій громаді. З приємністю стверджуємо, що коли різного рода розходження існують в нашій громаді довше, то на терені Кредитової Каси вони скоро зникають.

Прізвища декого членів Дирекції відомі в праці не тільки в Чикаґо, але й на ширшому українському громадському форумі — згадати хочби СКВУ, УККА чи ТУК.

На закінчення приходиться ствердити, що Кредитова Каса „Самопоміч" в Чикаґо гідно сповнила своє нелегке завдання, вона з вдоволенням може глядіти в майбутнє.

О. Ко.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 2-го ТРАВНЯ 1970 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Місячні збори Т-ва Б. Хмельницького — 158 Відд. о год. 7-ій веч. в залі УНДому при 216-218 Ґренд Стріт. Проситься вирівняти залеглі вкладки. — Ю. Козяк, предс., М. Кіт, рек. секр.

ТАРЗАН, Ч. 6353. Сержант Джонс і медсестра Наомі

Вивчу, Тарзане, цивілізаційного знання, щоб я міг висилати звернення куди дальше, як можуть висилати їх наші барабани, що говорять!

Ти, вожде Меду, мудрий у справах природи! Ти знаєш багато таких тайн природи, яких ми ще не знаємо!

Це сержант Джонс, Тарзане і медсестра Наомі!

Здоров, Тарзане; чи тямиш мене — Наомі?